REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare *nr. 30.*
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURĬ de ANUNȚURĬ:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare.— Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Dumincă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare. Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe şése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 91. Brașov, Vinerĭ 26 Aprilie (9 Maiŭ). 1902.

Al doilea period al campaniei.*)

II.

Nesuccesul, ce l'a avut deputația română care s'a dus cu memorandul la Viena, pusese pe gândurĭ pe cei din comitetul partidului nostru. Era lucru firesc să fie îngrijațĭ cum vor avé să rĕspundă înaintea națiunei și a partidului pentru pașii făcuțĭ în esecutarea decisiunei conferenței din Ianuarie 1892. De aceea matadorii grupului, carĭ se sciau mai mult cu musca pe căciulă, începuseră deja din Viena *stante sessione* să continue agitarea în contra pretinșilor moderațĭ.

In acelaș timp, în care țineau discursurĭ umflate și neautorisate la convenirile din Viena, ei ațițau, cu deosebire în sînul junimei române, focul urei și al neîncrederei între frațĭ, ér „Tribuna“ dela Sibiiu vorbea de „noii conducĕtorĭ ai partidului național“ și de „nouele lor principii“.

Bărbații ḑișĭ moderațĭ, adecă cei ce au fost de altă părere în afacerea memorandului, erau taxațĭ de foile unguresci, pe basa suspiționărilor „tribuniste“, de nisce ómenĭ, carĭ ar voi să se împace cu guvernul unguresc pe basa capitulațiunei înaintea a-tot-puterniciei șoviniste și decĭ ar fi gata a-se lăpĕda de urgisita „politică de passivitate“ și a îmbrățișa rolul „onorific“ de mameluci ai guvernului. „Tribuna“ rĕspândea mai departe aceste insinuărĭ adversare, prefăcêndu-se a le lua de banĭ bunĭ. Erau declarațĭ toțĭ câțĭ nu admirau genialitățile lui Brote, Lucaciu și soțĭ de „politicesce compromișĭ“ ca „stând“ în conivență cu asupritorii Românilor“.

Se înțelege de sine, că „Gazeta Transilvaniei“ nu era cea din urmă pe lista anatemisaților. Oratorul general al comitetului, Lucaciŭ, cu lacrimĭ în ochĭ a sciut să harangueze tinerimea română din Viena cu deosebire în contra organului nostru.

Cu tóte acestea erau de tot slabe, ba desperate prospectele corifeilor „tribuniștĭ“ de a-se puté ține la suprafață după lovitura mortală, ce a primit'o „politica“ lor memorandistă.

Diarelor maghiare, carĭ de pe atuncĭ se bucurau, că prin „campania memorandistă“ s'a produs o schimbare în sinul Românilor dela noi, în ce privesce postulatele și aspirațiunile lor naționale, organul nostru li-a rĕspuns:

„Vĕ înșelațĭ amar! Noi din contră suntem de firma credință, că tocmai pățaniile cu memorandul vor contribui a întări principiile luptei nóstre. Divergențele dintre noi le vom sci aplana noi înși-ne, ér în apĕrarea esistenței nóstre naționale dușmanii noștri, fie sigurĭ, ne vor găsi una și nedespărțițĭ!“ („Gaz. Trans.“ nr. 124 din 1892).

Dér reculegerea n'a putut urma așa de iute cum am credut și am dorit noi. Au intervenit evenimente, carĭ au dat nou nutremênt îndrăsneței lucrărĭ de sobol a „noilor conducĕtorĭ“ în sînul partidului.

Abia se întorseseră dela Viena „óspeții ciudațĭ“ — cum le ḑicea, cu puțină bunăvoință, organul ministerului de esterne din Viena membrilor deputației române — când în séra ce a urmat după sosirea presidentului deputației și comitetului la Turda, a esplodat acolo furia hunică, manifestându-se prin sĕlbatica bombardare cu petri a casei lui.

In scurte intervalurĭ au urmat una după alta sĕlbătăciile șovinismului turbat dela Șimleul-Silvaniei, Arad ș. a. Fie ḑis spre vecînica cinste a némului nostru, indignarea în contra acestor acte crude de dușmănie și de ură națională a fost generală și unanimă în sînul lui.

A fost un mare moment, care putea să aducă folóse necalculabile causei consolidării nóstre interióre, décă cei dela conducerea partidului, carĭ se afișaseră ca „noi conducĕtorĭ“ cu „nouĕ principii“, cu mintea, cu inima și cu bunul simț ar fi pĕtruns estraordinara sa însemnătate!

Li-s'a dat ocasiunea cea mai strălucită, de însășĭ providența, de-a îndrepta cu prisos tot ce-au pĕcătuit în trecut.

Dér n'a fost să fie! Momentele marĭ n'au putut face din ómenĭ micĭ plinĭ de patimĭ ómenĭ ai situațiunei. Ei se aveau în vedere tot numai pe ei, tot numai clica lor și se gândeau tot numai la „Tribuna“ lor, prin care trăiau și rĕsuflau.

In loc de a folosi noua încercare, ce a avut s'o sufere națiunea nóstră asuprită, spre a face, cum era datoria lor, să se cimenteze pentru eternitate legătura frăției naționale încheiată cu jurămênt pe Câmpul Libertății la 1848, acești noi conducĕtorĭ „tribuniștĭ“, ridicațĭ deodată în urma prigonirilor din obscuritatea lor, se gândeau numai la aceea cum să-și pótă face mai mult reclam, înăsprind „campania“ contra fraților și soților de partid, carĭ comiseseră „crima“ de a nu consimți cu politica și diplomația tovărășiei „tribuniste“.

Pe când întréga lume românéscă și toțĭ amicii poporului nostru din străinĕtate erau profund agitațĭ de atrocitățile plebei adversare, „ghinerarii campaniei“ puneau la cale în diferite ținuturĭ între poporul neorientat manifestațiunĭ, în carĭ ei erau ridicațĭ în ceriu și așa ḑișii moderațĭ erau declarațĭ de unelte ale dușmanilor neamului!

*) A se vedé articolii „*Cine a spart solidaritatea?*“ din „Gaz. Trans“ Aprilie 1902

Crisă ministerială în Austria.

Sciri din Viena spun, că o crisă ministerială austriacă e inevitabilă. Deja se amintesc ca urmașĭ ai lui Koerber: prinţul Liechtenstein Alfred, br. Aerenthal, br. Gautsch și marchisul Bacquehem. Se mai vorbesce, că se va forma un parlament de coalițiune și din majoritatea acestuia se va constitui noul guvern coalițional, cu menirea de-a resolva pactul. In cercurile parlamentare se svonesce, că Coróna la nicĭ un cas nu se va învoi, ca Ungaria să pășéscă pe terenul tarifului vamal independent.

Delegațiunile.

Majestatea Sa monarchul a primit în ḑiua de 6 Maiŭ la amiaḑĭ în palatul din Buda delegațiunea austriacă, ér după amiaḑĭ pe cea ungară. La alocuțiunea președinților M. Sa a rĕspuns următórele:

„Asigurarea profundului omagiu, ce mi-ațĭ esprimat, mĕ umple de o sinceră mulțumire. Primițĭ pentru acéstă mulțumita mea:

„In anul despirat dela ultima sesiune a delegațiunei situația politicei generale n'a suferit vr'o schimbare esențială Ca și mai înainte, așa și acuma silința necontenită a guvernului meu este îndreptată spre cultivarea raporturilor mai strînse față cu aliații noștri, precum și spre cultivarea raporturilor pline de încredere față cu tóte celelalte puterĭ, așa că prin acésta se contribue la păstrarea și consolidarea păcii europene. De asemenea în special armonia în tot-déuna amicală cu imperiul rusesc relativ la evenimentele petrecute în orientul mai apropiat, este în favorul menținerei liniștei și ordinei în acelea teritorii. Suprimarea revoluției din China, sĕvêrșită anul trecut, a făcut posibilă revocarea celei mai însemnate părțĭ a trupelor de uscat și marine, trimise acolo de către puterĭ. Imĭ servesce spre satisfacțiune, de a-mĭ esprima deplina mea recunoscință pentru atitudinea și resultatele obținute de către detașamentul puterii mele marine trimise acolo cu acéstă ocasiune. Administrația mea de rĕsboiŭ trebue să se presente de astă-dată cu un plus de cererĭ pentru procurarea materialului de artilerie pentru reorganisarea armei de artilerie, și pentru ameliorarea hranei soldaților, ér la marină pentru îumulțirea inevitabilă a personalului și pentru construirea de vase Aceste plusurĭ, precum și celelalte posiții ale cheltuielilor budgetului de rĕsboiŭ și de marină, sunt între marginile cele mai înguste ale necesarului. Desvoltarea raporturilor economice ale Bosniei și Herțegovinei își urméză progresul sĕu regulat. Anul acesta, cheltuielile administrației acestor țerĭ vor fi acoperite din propriile incassărĭ. Convins fiind, că vĕ vețĭ resolvi problemele cu obicĭnuitul cel patriotic, vĕ urmăresc lucrările cu cele mai bune urărĭ și vĕ salut din inimă!“

Cavalerii de onóre ai moștenitorului.

Ĕtă ce scrie „*Reichswehr*“ în acésta cestiune:

După ce arată, că Festetich nepurtând nicĭ o demnitate, nicĭ o funcțiune în stat și că prin urmare nu póte representa statul, continuă:

„Décă însĕ nu ca representant al statului, cavalerul de onóre ungar ar puté întra totușĭ în suita de călĕtorie a moștenitorului, ca representant al *națiunei maghiare*. Acésta mai curênd, căcĭ contele Festetich aparține fără îndoială națiunei maghiare... *A fi însĕ representantul statului ungar și representantul națiunei maghiare, nu este de loc unul și acelașĭ lucru, orĭ cât de gălăgios s'ar afirma acésta în dieta ungară.* Poporul maghiar este poporul hegemonial, care dă statului timbrul, însĕ *nu este unicul popor al Ungariei.* Décă prin urmare nu este vorba de representarea statului, ci de representarea unei națiunĭ, atuncĭ nu este tocmai esclus, cum a ḑis d-l Szell, ca contele Festetich „să fie contopit într'o grupă compusă din representanții a trei naționalități și că un magnat ungur să fie pus în societatea aristocraților boemĭ, germanĭ și polonĭ“. Căcĭ în cadrul monarchiei, fără îndoială Germanii, Maghiarii, Cehii și Polonii sunt popórele cele mai puternice după numĕr și cultură. Décă prin urmare nu este vorba de o representare a tuturor națiunilor monarchiei, ci numai de o representare a popórelor mai marĭ și mai importante, atuncĭ nicĭ nu este altfel posibil, decât ca suita să fie compusă dintr'un German, Maghiar, Ceh și un Polon. Cum póte să vadă cineva în acésta o „demonstrațiune contra Ungariei, séu pentru federalism“, este pur și simplu de neînțeles. Căcĭ Ungaria este un stat, ér federalismul este o formă de stat. Despre o representare a unui stat însĕ, séu a unei forme de stat, nu este vorba. Este vorba numai de a representarea națiunilor mai importante ale imperiului. *Séu póte din partea maghiară ar îndrăsni cineva să afirme, că nu numai ca stat, ci ca națiune Maghiarii ar avé preponderanță și încă nu numai față cu naționalitățile din Ungaria, ci și față cu Germanii, Cehii și Polonii?* Acésta ar trebui să o respingem cu tótă politeța, însĕ și cu tótă energia.

„Nu numai Germanii, Cehii și Polonii, ci și celelalte popóre ale Austriei *și — orĭ cât de grozav li-s'ar păré acésta — și tóte celelalte naționalități ale Ungariei sunt cu desăvîrșire pe aceeașĭ linie de egală îndreptățire acolo*, *unde e vorba nu de stat séu de un stat, ci de un popor. Décă acésta n'ar fi așa, atuncĭ Maghiarii ar trebui să tragă consecuențele din acésta și ar trebui să stîrpéscă pur și simplu tóte naționalitățile din Ungaria.* Și ar mai trebui să valoreze o îndreptățire hegemonială față cu naționalitățile Austriei. Până acolo însĕ mai pasce murgule! De-ocamdată în cadrul corónei Sf. Stefan Croații, Sêrbii, Românii și Slovacii (Și Germanii! — Red.) *sunt popóre, carĭ țin la ființa lor națională* și de-ocamdată nu este nicĭ un prilej, care să forțeze regalele și țĕrile representate în „Reichsrath“ de a recunósce o posiție privilegiată a poporului maghiar.

„Décă așa-dér moștenitorul tronului ar avé în adevĕr gândul, de a lua în suita sa pentru călĕtoria din London câte un cavaler de onóre german, ungur, ceh și polon, nu s'ar puté obiecta nimic din partea statului ungar, și anume nicĭ din partea legislativei, nicĭ a esecutivei. Décă totușĭ se face acésta, atuncĭ nu mai încape îndoială, că nu statul este acela, care protestéză, ci *protestéză numai o națiune*, care nu numai față cu concetățenii proprii de altă naționalitate, ci și față cu tóte popuIațiunile celuilalt stat declară: *L'état c'est moi!* Acésta însĕ este o flóre fórte pestriță a șovinismului, nicĭ de cum însĕ un act de însemnătate de drept public.“

*

Ĕtă ce scrie și ḑiarul polonez „*Czas*“ din Cracovia relativ la acésta afacere:

„Ce s'a întêmplat? — se întrebă fóia

polonesă. Moştenitorul de tron şi-a compus astfel suita, încât sĕ fie în conformitate cu fiinţa monarchiei dualiste, ba încă s'a procedat cu politeţă faţă cu şovinismul maghiar. Nicĭ una din jumĕtăţile monarchiei nu este stat naţional unitar. Acéstă diversitate naţională a luat'o în considerare moştenitorul de tron, întru cât privesce Austria; faţă cu Ungaria însĕ nu, şi fără îndoiélă, pentru-ca sĕ menajeze vanitatea naţională a Maghiarilor n'a luat în suita sa, decât pe un Maghiar. Décă aşa dér cineva ar avé motiv de nemulţumire, aceia n'ar fi Maghiarii, ci *Croaţii, Românii, Slovacii, Sêrbii şi Germanii din Ungaria.* Décă moştenitorul ar fi luat din Austria numai un German şi din Ungaria numai un Maghiar, atuncĭ şoviniştii maghiarĭ ar fi avut mai multe motive de plângere, în casul de faţă însĕ diversitatea raporturilor naţionale din cele douĕ state iese în relief tocmai după dorinţa lor."

Crisa pactului.

Pressa austriacă e unanimă în a face aspre imputărĭ guvernului unguresc, care face sĕ se amâne desbaterile asupra tarifului vamal.

„Narodni Listy" scrie, că ministrul-preşedinte Koerber a fost de douĕ-orĭ la Majestatea Sa în lungĭ audienţe, raportând despre stagnarea tratărilor asupra pactului. Lucrurile au ajuns într'un stadiu critic. Guvernul austriac nu e învoit cu amânarea tratărilor şi stăruie la corónă decisiunea într'un fel séu altul. Guvernul austriac vré sĕ menţină comunitatea economică cu Ungaria, dér e firm decis a nu admite amânărĭ şi a nu capitula. El mai bine vré sĕ cadă apărênd interesele austriace, decât sĕ cadă în parlament jertfind aceste interese. Intenţiile acestea ale guvernului austriac le cunósce şi coróna. Situaţia actuală e identică cu aceea din Februarie 1899, întru cât şi acum *după ultimat póte sĕ urmeze un compromis*, care însĕ va pricinui căderea cabinetului Koerber, cum s'a întêmplat la timpul sĕu cu Badeni, Gautsch, Thun şi Clary.

„Neue Freie Presse" scrie în primul sĕu de alaltaerĭ, că momentul de faţă semĕnă cu acela când *Banffy* şi *Thun* s'au dus la faimósa conferenţă din Ischl. Atuncĭ miniştri ungarĭ au stat pe punctul de *veséu séu*, pe când adĭ miniştri austriacĭ ţin cu tărie la *acceptarea* pretensiunile austriace. Pretensiunile austriace s'ar reduce la următórele: In Ungaria sĕ nu se tracteze mai altfel cu industria austriacă, decât cu cea ungară; ea sĕ nu fie taxată mai urcat; prin întreprinderĭ de stat sĕ nu fie scurtată, nicĭ scósă de pe piaţa ungară.

„Neues Wiener Tagblatt" dice, că órele, ce le petrece *Koerber* în Budapesta, *sunt grave*, şi acum sĕ-şĭ arate Szell şi noul ministru de comerciŭ prietenia lor tradiţională faţă cu pactul.

„Politik" din Praga salută cu cea mai mare simpatie energia lui Koerber, dér i-ar plăcé, décă cuvintele energice adresate Ungariei n'ar fi numai amenintărĭ în vênt, şi décă li-ar urma fapte. E sigur, că scopul lui Coloman Szell este de a amâna tratările până la espirarea terminul de 10 Maiŭ fixat pentru conversiunea ungară. Szell s'a obligat faţă de grupul Rotschild şi institutul de credit, că conversiunea se va întêmpla fără vr'o turburare, ceea-ce se póte esplica uşor prin împrejurarea, că valorile ungare sunt representate în Austria în cantitate colosală. Inainte de 10 Maiŭ ar fi trebuit sĕ se continue şi încheie tratările asupra pactului adecă într'un timp, când din consideraţie faţă cu conversiunea, guvernul unguresc ar fi fost dator cu órecarĭ concesiunĭ faţă de Austria. Szell însĕ a ţinut sĕ prevină pericolul acesta, — şi aicĭ zace causa, că vré sĕ trateze cu Koerber numai după 10 Maiŭ.

„Politik" dă sfatul, ca ministrul austriac de finance se refuse notarea la bursa din Viena a nouei rente ungare.

Budgetul comun.

Miniştrii comunĭ şi-au făcut alaltăerĭ, în şedinţa de constituire a delegaţiunilor, propunerile lor privitóre la budgetul comun etc.

Budgetul comun pe 1903 e bogat în credite suplementare. Numai ministrul de rĕsboiŭ cere 7 ast-fel de credite pe cei doi anĭ trecuţĭ, în sumă de *13,899.090* cor. Asta va sĕ însemne, că a cheltuit mai mult, decât i-au votat delegaţiunile din 1900 şi 1901. Ministrul de rĕsboiŭ mai cere, apoi, un credit estra-ordinar în afară de cadrul budgetului, *38,000,000* pentru tunurĭ, dér caută a linişti lumea şi ţéra cu promisiunea, că spre scopul acesta nu va cere anul viitor, decât cel mult *40,000.000* cor. (!)

Totalul cheltuelilor brute este de *372.437.836* cor., cu cor. 8,237.406 mai mult decât anul trecut. După scăderea acoperirilor, cheltuelile neto sunt de 366,052.372 cor., cu cor. 8,237.406 mai mult, decât anul precedent.

Din suma acésta colosală: ministeriul de esterne reclamă cheltuelĭ ordinare de 10.876.870 cor., cheltuelĭ estra-ordinare 197,295 cor., la olaltă 10,876.870 cor.; ministeriul comun de *finance* cere 4,232.277 cor.; ministeriul de *resboiŭ* cheltuelĭ ordinare de 316,685.559 cor., cheltuelĭ estraordinare 33,936.286 cor. Din sumele acestea revin armatei cu totul 301,681.025 cor., ér marinei de rĕsboiŭ 48,940.820 cor.

Subtragêndu-se din suma necesară netă preliminarul veniturilor vămilor cu 112,848,689 cor., avem suma necesară de acoperire de 253,203.683 cor., din care pe Ungaria se vine 87,102.066 cor., pe Austria 166,101.617 cor., în proporţia cvotei. Ungaria, fără a calcula alte credite, va plăti la cheltuelile comune cu 2,039.925 cor. mai mult, decât în 1902.

La sumele acestea adăugêndu-se creditele suplimentare diferite şi cele 38 milióne cor. pentru tunurĭ, avem, în afară de cadrul budgetului, 51,899.090 cor.

Ast-fel întregul necesar pe 1903 e de cor. *424,336.926* cor.

Érăşĭ un articol al baronului Banffy.

(Fine.)

Tóte acestea nu le spun, ca acusaţie la adresa acelora, carĭ au avut în trecut séu au în present puterea în mână. Rădĕcina greşelii este în opinia publică generală, în neorientarea de bună credinţă, în acea înţelepciune teoretică a sciinţelor de stat, care părăsind terenul politicei practice şi urmând teorii doctrinare strĕine, alérgă după vedenia statului de drept ideal şi nu observă, că prin acésta problema *creării statului maghiar unitar naţional* nu se resolvă, ci se pun dificultăţĭ invincibile în calea posibilităţii resolvării ei. Nu numai legislativa, nu numai guvernul, ci întréga naţiune şi întréga societate maghiară trebue sĕ fie lămurită asupra lucrului, că trebue sĕ voiéscă acéstă ţintă şi că neîntrebuinţarea mijlócelor, ce duc la ea, însĕmnéză a nu voi serios. Acésta trebue sĕ înceteze odată. Tendinţa conscientă, curagiósă şi determinată pentru a crea *statul unitar naţional* şi care nu cunósce *nicĭ concesiunĭ, nicĭ escepţie, nicĭ ocolire*, nu póte sĕ fie de cât acel sistem, care întăresce puterea statului maghiar, desvóltă puterea culturală şi socială şi produce acea acţiune culturală politică, fără de care, décă nu este destul de tare şi conscientă, crearea *statului naţional* şi resolvarea problemei nu este posibilă, căcĭ — şi aicĭ citez érăşĭ cuvintele unui bărbat de stat german cu multă esperienţă: „Cu o astfel de politică, nu poţĭ zidi un stat."

Trebue sĕ ne luminăm o dată, că în legislaţiune, în esecutarea legilor, la compunerea (sic!) legislativei, la guvern, în instrucţiunea publică, în fie-care manifestare a vieţii sociale, — momentul cel mai important este, în ce mod şi întru cât iese în relief punctul de vedere al desvoltării şi asigurării statului naţional maghiar. Principiul suprem, organismul de stat liberal, care trebue sĕ realiseze egalitatea de drept şi sĕ asigure dreptul fie-căruia, adevĕrat, trebue sĕ fie ultima ţintă: — însĕ, noi ca stat aflător în stadiul de desvoltare, până când *statul naţional unitar maghiar* nu va fi creat, nu putem sĕ ţintim la acésta, decât nu mai întru cât liberalismul şi egalitatea de drept nu pun pedecĭ caracterului naţional unitar maghiar.

Până atuncĭ, până vom ajunge acésta, nu putem permite, ca sciinţa teoretică sĕ fie stăpână în politică: sciinţa, care în vieţa de stat nu póte sĕ fie, de cât o sfătuitóre. A fantasa astădi despre un stat de drept — ceea ce fără crearea *statul naţional maghiar unitar* numai pe hârtie este posibil — este periculos, acésta sĕ rĕmână pentru statul ideal al lui Platone.

Sĕ ne gândim, că în realitate esistă munţĭ şi văi, rasse şi naţionalităţĭ, învĕţaţĭ şi ignoranţĭ, bunĭ şi rĕĭ, fidelĭ şi trădătorĭ, domnĭ şi ţĕranĭ, bogaţĭ şi sĕracĭ, puternicĭ şi slabĭ, flămândi şi sătui. Sciinţa şi statul de drept nu cunósce, decât ómenĭ şi cetăţenĭ, politica însĕ trebue sĕ guverneze peste massele desperate, peste deosebirĭ şi contraste — nu numai peste ómenĭ şi cetăţenĭ.

La noi esistă Maghiarĭ şi naţionalităţĭ. Interesele lor opuse pot fi munţĭ şi văi, scopurile lor bune şi rele. Intre aceştia pot fi fidelĭ şi trădătorĭ, pe toţĭ aceştia insĕ îĭ putem guverna în interesul *statului maghiar. unitar* nu însĕ conform mijlócelor teoriei sciinţifice şi de drept public. Pe acéstă massă de diversităţi şi contraste le putem guverna numai cu politica unitară naţională, décă e vorba sĕ asigurăm scopul şi sĕ punem basele existenţei viitóre ale Ungariei. (Gut gebrüllt Löwe! — Shakespeare.)

In jurul alegerei de episcop la Arad.

Intr'unul din numerii trecuţĭ am dat, după organul oficial al diecesei Aradului, scirea, că Consistorul aradan a ţinut Joia trecută şedinţă, hotărînd unanim, ca alegerea noului episcop sĕ se facă în diua de 11 Maiŭ, şi că hotărîrea Consistorială a fost comunicată I. P. S. Sale Metropolitului din Sibiiu, conform dispoziţiunilor Statutului organic.

In şedinţa de Lunĭ după amiadĭ (şedinţa III) a Sinodului aradan, deputatul Dr. N. *Oncu* anunţă o interpelare şi rógă presidiul sĕ dispună cetirea actelor referitóre la afacerea alegerei şi sĕ rĕspundă în deosebĭ, décă este adevĕrat, că I. P. S. Sa Mitropolitul *n'a aderat* la terminul pus de cele douĕ consistóre pentru alegerea de episcop? şi din ce causă? — *Presidiul* spune, că actele nefiind de faţă, nu póte dispune cetirea lor. Dênsul a notificat decisiunile unanim luate, ér I. P. S. Sa Mitropolitul a rĕspuns, că fiind ocupat, la 11 Maiŭ nu póte merge la Arad, că sĕ presideze actul alegerii.

Se nasce o discusie înfocată pe urma propunerii lui Dr. Oncu şi a lui Dr. I. Suciu de a-se suspenda şedinţa şi a-se aduce actele spre cetire. — I. *Pap* (preşedintele) rógă Sinodul sĕ-i permită a aduce altă-dată actele. D-l Pap sĕ fi dis, că „i-se pare incompatibil cu demnitatea scaunului, ce ocupă, sĕ fie silit a suspenda şedinţa şi a merge după acte". (Raportul „Tr. Pop." dela 8 Maiŭ).

Se procedéză la vot, cu apel nominal. Resultatul votului e: *pentru* propunerea Oncu-Suciu 25 voturĭ, *contra* 19 voturĭ.

Şedinţa se suspendă şi preşedintele se duce după acte. După redeschidere se cetesc tóte actele din carĭ reiese, că I. P. S. Sa metropolitul fiind ocupat, nu póte merge la 11 Maiŭ sĕ presideze actul alegerei în diua fixată de cele douĕ consistóre, dér se va îngriji, ca în decursul celor 3 lunĭ prescrise de statut, sĕ pună termen.

După cetirea actelor Dr. Oncu a luat din nou cuvêntul şi face propunerea, ca sinodul sĕ-şĭ esprime *regretul*, că I. P. S. Sa Mitropolitul „nu a putut adera la votul unanim al ambelor consistóre relativ la termenul de alegere" şi „în înţelesul statutului organic sĕ iee de urgenţă tóte mĕsurile de lipsă pentru convocarea sinodului electoral în timpul cel mai scurt posibil."

Propunerea s'a primit.

SCIRILE DILEI.

— 25 Aprilie v.

Congregaţiunea comitatului Braşov. In 15 Maiŭ st. n. se va ţiné congregaţiunea ordinară de primăvară a comitatului Braşov, la 9 óre a. m. în sala cea mare a casei sfatului. Ordinea de di cuprinde 74 puncte.

Jubileul episcopului Pavel. La 4 Maiŭ s'a serbat cu deosebită solemnitate în Beiuş jubileul de 50 de anĭ al preoţiei Escelenţei Sale Episcopului *Mihail Pavel.* In biserica gr.-cat. patronală din Beiuş, s'a sĕvêrşit o liturghie festivă de însuşĭ prea bunul archiereu asistat de numĕroşĭ membrii din cler. In diua precedentă, 3 Maiŭ, s'au aranjat frumóse festivităţĭ de către elevii dela tóte institutele române gr.-cat. din Beiuş în onórea jubilantelui. In 4 Maiŭ s'a inaugurat prin Episcopul noua sală de gimnastică şi desemn edificată şi aranjată din munificenţa Escelenţiei Sale, dimpreună cu laboratoriul de chimie şi museul de artele frumóse.

Sf. Sinod al sfintei biericĭ autocefaci ortodoxe române, este convocat pe diua de 1 Maiŭ v. în sesiune ordinară de primăvară.

Comisar guvernial pentru acţiunea în favorul Secuilor. Foile unguresci aduc scirea, că ministrul unguresc de agricultură a numit pe fişpanul comitatelor Têrnava-mică şi Mureş-Turda, *Sandor* Ianos, comisar guvernial pentru conducerea acţiunei de ajutorare ce a pus'o la cale guvernul în favorul populaţiunei din Secuime. Comisarul îşĭ va începe lucrarea în 1 Iunie şi de-odată cu acésta va demisiona din postul de fişpan al comitatului Têrnavei-micĭ.

Jubileul unui regiment — cu bucluc. Am scris deja despre jubileul de 200 de anĭ al regimentului de infanterie Nr. 51 din Cluşiŭ, compus în cea mai mare parte din soldaţĭ românĭ din comit. Cluşiului şi al Sĕlagiului. Acel jubileu se va serba la 8 Iulie şi va fi împreunat şi cu sfinţirea unui nou drapel. Lucrul naibii însĕ, că noul drapel nu e pe placul Ungurilor din causa emblemei sale. Audĭ acolo! „Cum sĕ pună jurămênt pe acest stég feciorii maghiarĭ? — aşa scrie un diar din Cluşiŭ — când emblema maghiară este ascunsă într'o aripă a vulturului cu douĕ capete şi nu e mai mare de loc, decât emblemele celorlalte ţĕrĭ?... Noi scim, că tóte regimentele armatei comune au drapelurile lor cu aceaşĭ emblemă şi ne mirăm cum de fóia maghiară se scandaliséză tocmai acuma de acésta şi încă cere schimbarea drapelului, căcĭ la din contră... nu va puté participa la sfinţire nicĭ consiliul comunal, nicĭ „Emke"...

O întrebare de distracţie. Când cu faimósa scrisóre dela Vinerea - Orăştie, menită a da o „turnură nouă" politicei române prin revisuirea programului naţional şi Dumnedeu mai scie prin ce, „stêlpii partidului" dela fóia din Arad scoteau în relief, ca un argument puternic, faptul, că autorul scrisorii este om bogat, prin urmare .....politician capabil independent. Décă fóia dela Arad mĕsóră capacitatea şi independenţa după avere, ce vor dice óre despre articolul d-lui Mocsonyi?

Emigrările. In luna Martie au emigrat din Transilvania, Ungaria şi Croaţia-Slavonia nu mai puţin ca 14,604 individĭ, dintre carĭ 7151 în America, 5442 în România şi restul în alte ţĕrĭ ale Europei. Numĕrul cel mai mare de emigranţĭ l'au dat Secuii din Treiscaune (1694), urméză comit. Braşov, Bacĭ-Bodrog, Zemplin, Sibiiu, etc.

Nou fişpan. Majestatea Sa a numit pe deputatul *Barcsay* Kalman fişpan al comitatului Hunedóra.

Bande în Macedonia. Din Salonic se telegraféza, că douĕ bande bulgaro-macedonene au apărut aprópe de Pozarevicĭ. Cĭocnindu-se cu trupele turcescĭ,

câţî-va Bulgarî au fost ucişî. Capetele celor ucişî au fost tăiate şi au fost espuse în public. Un Bulgar, furios pentru acéstă espunere a capetelor bulgărescî, a ucis un Sêrb, care asista la operaţie.

Articolul lui Banffy. Până l'am tradus, am credut, că 'mî iese sufletul. Atâtea gogomănii conglomerate în jurul *„ideii de stat naţional unitar maghiar“* — de mult n'am cetit adunate la un loc. Mi-se pare, că Banffy nu e tocmai sănêtos la creerî, căcî ghiveciul pus pe lângă cunoscuta „ideie“, repetată la infinit — sunt aiurările unui maniac, dér nu argumentele unui „bărbat de stat.“ De-altminterî traducêtorul a avut ocasiune a audi înainte de asta cu mai mulţî anî pe un ciobotar ungur din Deşiŭ desvoltând într'un toast aceleaşî idei. — Deosebirea între ciobotar şi Banffy este mare: Ciobotarul a vorbit mai precis şi nu s'a repetat de atâtea orî.

Statariu într'un guvernament rusesc. Din Petersburg se anunţă, că în guvernamentul Pultava, s'a publicat statariul.

Omorul din Codlea. In cursul iernei s'a întêmplat în Codlea, că măestrul potcovar dela escadronul de husarî cu numele Albert Curia, împins de gelosie, a omorît pe Ioan Schuster, vizitiul d-lui Petru Popovicî. Consiliul de rĕsboiŭ a condamnat pe culpabilul la 8 lunî temniţă.

Grindină şi zăpadă. Din Nyiregyháza se scrie, că în dioa de 6 Maiŭ după amiadî acolo a nins cu grindină timp de-o jumĕtate de óră. Grindina era de mărimea nucilor şi a causat enorme stricăciunî.

Manevre navale. Majestatea Sa va asista la manevrele navale austriace, carî se vor face pe marea Adriatică. Manevrele vor începe la 15 Iunie şi se vor isprăvi pe la mijlocul luî Septemvrie. Monarchul va asista însĕ numai la manevrele finale.

Călugărirea reginei-vĕduve a Italiei. „Corriere di Napoli“, diar ultramonarchic şi conservator, are din Roma următórea stranie scire: „In cercurile Curţei se vorbesce despre călĕtoria pe pĕmêntul sfânt a reginei-mame. Mai înainte de-a suferi acum cât-va timp o operaţie chirurgicală, regina Margareta şî-ar fi esprimat dorinţa de-a face un pelerinagiŭ la Ierusalem. Dorinţa a fost reconfirmată de regina, cu ocasia gravei bóle a ducesei de Genova, mama sa. Cu recenta sa călĕtorie în Sicilia, pe bordul vasului „Marco Polo“, regina Margareta a vrut sĕ vadă cum va suporta o lungă călĕtorie pe mare. Acéstă călĕtorie în Palestina ar fi preludiul unui intim eveniment, despre care se şoptesce, probabila intrare în viéţa monachală a reginei Margareta“.

1601 concurenţî. In Oradea-mare a devenit vacant un post de cantonier la căile ferate. Postul acesta este împreunat cu léfă de 250 fl. pe an. Ei bine, pentru acest post au întrat petiţii dela 1601 concurenţî. Fie-care petiţie avea timbru de câte 1 corónă şi era pusă la poştă recomandată (35 banî), ceea-ce face la olaltă suma de 1671 coróne, din care statul va puté plăti timp de 3 anî léfa cantonierului. — Este semnificativ însĕ pentru rîvna de-a întra în slujbe, ce esistă la Maghiarî (căcî Românî de sigur, că n'au îndrăsnit sĕ céră acel post), numĕrul enorm de concurenţî la o slujbă retribuită — cu 250 fl. anual.

Un taur furibund. In comuna Bihar-Udvari, consiliul a hotărît sĕ tórne globurî de plumb în vêrful córnelor taurului comunal. Taurul însĕ, când fù scos, pentru a i-se face amintita operaţiune, înfuriându-se, s'a smâncit din mânile pădzitorilor şi alergând pe stradî a omorît 5 ómenî. A trebuit sĕ fie împuşcat.

O principesă, care se aruncă în Tibru. Din Roma se anunţă, că deunădî prinţesa Massimo, născută Beatrice de Bourbon, fiica lui Don Carlos, pretendent la tronul Spaniei, a încercat sĕ se sinucidă aruncându-se în rîul Tibru, de pe podul Sixtin. Ea a fost scăpată de un gardist municipal, care s'a aruncat cu curagiŭ în apă. Venindu-şî în fire, prinţesa a declarat, că s'a hotărît la sinucidere din gelosie, după-ce se certase cu bărbatul ei Fabrizio Massimo, principe di Roviano şi Duce d'Aticoli-Corrado. Prinţesa Massimo are 28 anî şi e soră cu prinţesa Elvira de Bourbon, care a fugit în America cu pictorul Folchi. Acest fapt a produs în Roma o mare sensaţie.

Baronul Ernst Wallburg-chelner. In timpul din urmă s'a vorbit mult despre acest Wallburg în legătură cu un proces de moştenire, ce l'a deschis el în contra unui membru al casei domnitóre. Wallburg susţine, că e fiiul repausatului archiduce Ernest, dintr'o căsĕtorie tăinuită. Baronul Wallburg a fost timp de câte-va lunî în arest, de unde a scăpat la intervenţia advocatului sĕu, Victor Pichler. Lipsit de orî-ce mijlóce şi neavênd nicî o meserie, prin care sĕ-şî fi putut câştiga pânea pentru soţia şi cei şépte copii ai sĕi, a solicitat postul de prim-chelner (ţal) la cafeneaua *„Newyork“*, unde a fost primit, cu tóte că n'a avut de unde depune cauţiunea cerută. El a făgăduit însĕ pe cuvêntul sĕu de nobil, că va da sémă în mod cinstit de tóte incasările.

Concert filarmonic. In séra de 9 Maiŭ se va da al doilea concert ordinar al societăţii filarmonice în sala cea mare de concerte. Dirigent M. *Krause.* In program vedem numele lui *Haydn, Bruch* şi *Berlioz.*

Reuniunea meseriaşilor românî din Bistriţă învită la producţiunea teatrală împreunată cu joc, ce se va ţine Duminecă, în 11 Maiŭ n. 1902, în sala cea mare dela „Gewerbeverein“. Inceputul la 8 óre séra. Preţul de intrare: Locul I cor. 1.60; locul II cor. 1.20; partere 80 banî; galeria loc de şedut 1 cor.; loc de stat 40 banî. Venitul curat este destinat pentru acoperirea cheltuielilor avute cu mobilarea noului local al reuniunei. Suprasolvirî se primesc cu mulţămită şi se vor cuita în public. NB. Bilete de întrare se pot căpĕta la tipografia C. Csallner şi séra la cassă.

Convocator.

Filiala Năsĕudului a reuniunei învĕţ. gr. cat. *„Mariana“*, îşî va ţine adunarea sa anuală în *18 Maiŭ* st. n. a. c. în localul şcólei conf. gr. cat. din *Hordou*, la care prin acésta se învită cu tótă stima P. T. D. D. membri, precum şi toţî aceia, carî se interesézá de înaintarea învĕţămêntului poporal.

Programa: 1) La 8 óre a. m. participare în corpore la serviciul divin. 2) Deschiderea şedinţei. 3) Alegerea comisiunilor: *a)* pentru critisarea prelegerilor practice. *b)* pentru verificarea protocolului. 4) „Fluturul comun“, lecţiune practică de ½ óră, din învĕţămêntul intuitiv, predată după treptele formalî, cu elevii claselor inferióre, prin Joachim Cira, învĕţător conf. în Hordou. 5) „Copila modestă“, buc. 160 din legendarul de V. Petri, tractare logică după treptele formalî, cu clasele superióre, prin Juliu Bugnariu, învĕţător conf. în Hordou. 6) Cetirea disertaţiunei: „Sănĕtatea ţĕranului român“, prin Juliu Bugnariu, învĕţător local. 7) Raportul delegatului filialei despre resultatul esamenelor anului şcolar espirat 1900/1, dela şcólele confesionalî, aparţinĕtóre acestei filiale. 8) Raportul comisiunei critisătóre. 9) Pertractarea eventualelor propunerî, anunţate biroului în sensul statutelor. 10. Statorirea locului şi timpului pentru adunarea viitóre. 11) Alegerea delegatului filialei, precum şi a unui substitut al acestuia, pentru esamenele dela finea anului şcol. curent. 12) Alegerea biroului reuniunei şi închiderea şedinţei.

Dela presidiul filialei Năsĕudului a reuniunei învĕţ. gr. cat. „Mariana“.

Năsĕud, la 4 Maiŭ 1902.

Preşedintele: *Ignaţiu Seni.* Secretarul: *Macedon Linul.*

Dare de sémă şi mulţămită publică

dela concertul tinerimei române din Oradea-Mare.

Numai cunoscênd cineva bine împrejurările vitrege, în care ne aflăm, îşî póte închipui greutăţile, ce le întêmpinăm în manifestările nóstre.

Voinţa şi munca seriósă din partea nóstră numai — afară de sprijinul din partea publicului mare românesc — nu ar fi de ajuns, pentru-ca şi noi sĕ putem contribui întru cât-va pentru lăţirea culturei naţionale şi perfecţionarea limbei române.

Ca şi până acum, tot astfel şi în acest an sprijinul publicului român l'am avut, fără de care orî şi ce încercare s'ar fi prăbuşit.

In numele tinerimei române din Oradea-mare venim pe acésta cale a aduce tuturor binevoitorilor, sprijinitorilor şi marinimoşilor contribuitorî sincerele şi profundele nóstre mulţămite pentru sacrificiile aduse, contribuind la ajungerea scopului şi mărirea fondului de ajutorare a tinerilor lipsiţî.

Lista marinimoşilor contribuitorî e următórea:

Colecta Nr. 2 colectantă: D-şóra Lucreţia Calefariu Selişte 3 cor.

Colecta Nr. 3 colectantă: D-şóra Vióra Ignat Beiuş. Familia Vasilie Ignat 10 coróne.

Colecta Nr. 5 colectantă: D-şóra Gisela Papp, Beiuş 4 cor.

Colecta Nr. 8 colectantă: D-şóra Lucreţia Moisil, Năsĕud 4 cor.

Colecta Nr. 13 colectantă: D-şóra Geni Moga, Sibiiu: I. P. S. Sa Ioan Meţianu archiepiscop Sibiiu 20 cor.; Dr. Ilarion Puşcariu archimandrit Sibiiu 5 cor.; Ana Moga 4 cor; Elie Cristea 4 coróne. Suma totală 33 cor.

Colecta Nr. 16 colectantă: D-na Elena Hossu, Deva 4 cor.

Colecta Nr. 17 colectantă: D-na Erdélyi născ. Bardosy, Orăştie 4 cor.

Colecta Nr. 28 colectantă: D-şóra Marietta Iernea Csomaköz: Samuil Ciceronescu protopop Orade 8 cor.; Lazar Iernea protopop Csomaköz 10 cor.; Ioan Mureşan Orade 4 coróne. Suma totală 22 coróne.

Colecta Nr. 30. Colectante: D-şórele Veturia şi Marióra Daraban Fechescu; Grigoriu Daraban notar cercual Fecheteu 10 cor., Aron Bulzan învĕţĕtor 4 cor., Gavril Lungu Ponóra 4 cor., Sigismund Daraban Fecheteu 4 cor.. Petru Raita Fecheteu 4 cor.. Dr. Andrei Pop advocat B. Huediu 4 cor., Vasilie Bulzan paroch Fecheteu 5 cor., Vasilie Bulzan notar cercual Bratca 4 cor. Suma totală 39 cor.

Colecta Nr. 32. Colectantă: D-na Livia Dr. Popovits Chişineu 10 cor.

Colecta Nr. 35 Colectantă: D-şóra Constanţa Sêrb Chitighaz; Nicolau Sêrb Chitighar 2 cor., Constanţa Popovits Chitighaz 4 cor. Suma totală: 6 cor.

Colecta Nr. 28. Colectantă: D-şóra Rea Silvia Langa, Şimileul Silvaniei; „Silvania“ 4 cor.. A. Cosma 4 cor., A Marcu 4 cor.. Suma totală 12 cor.

Colecta Nr. 39. Colectantă: D-na Elena Dr. Gropşan Oraviţa; Dr. Petru Corneanu advocat Oraviţa 3 cor. Dr. Michail Gropşan advocat Oraviţa 3 cor. Suma totală: 6 cor.

Colecta Nr. 40. Colectantă D-na Veturia Nedelcu Oraviţa 5 cor.

Colecta Nr. 47. Colectantă: D-na Hortensia Suciu Haţeg 10 cor.

Colecta Nr. 48 Colectantă: D-şóra Veturia Bontescu Haţeg; Ioan Hica 1 cor. Iuliu Morariu 1 cor. Veturia Bontescu 4 cor. Suma totală 6 cor.

Colecta Nr. 49. Colectant D-nul Ioan Marcu N. Bocşan; Ioan Budinţan 4 cor. Dr. Aurel Oprea 4 cor. Ioan Marcu 2 cor. Suma totală: 10 cor.

Colecta Nr. 50. Colectant. Dr. Ion Nedelcu Buzias 4 cor.

Colecta Nr. 51 Colectant D-l Dr. Ilie Mariş Maramureş 4 cor. Ioan Fanea paroc Saraseu 4 cor. Suma totală 8 cor.

Colecta Nr. 52. Colectantă: D-şóra Aurora Leuca, Pancota 4 cor.

Colecta Nr. 55. Colectantă: D-na Marióra Dr. Ille George Rocsin Tinca 2 cor. Augustin Teochar 2 cor. Marióra Dr. Ille 4 cor. Tinca. Petru Sêrb Giris 2 cor. Dr. Andrei Ille advocat Tinca 6 cor., Aurel Fildan notar Gurbediu 4 cor. Aurel Rocsin paroch. Covaşda 1 cor. Ştefan Iurcuţa paroch Bicaciu 1 cor. Paul Pop învĕţĕtor Ciumlgiu 1 cor. Suma totală 23 cor.

Colecta Nr. 60. Colectantă: D-na Aurelia Dr. Rob, Baia de criş. Rosa Micu Baia de Cris. 4 cor. Aurelia Dr. Rob. 4 cor. Suma totală 8 cor.

Colecta Nr. 61 Colectantă: D-şóra Veturia Hamsea, Lipova; Voicu Hamsea protopresbiter Lipova 10 cor.

Colecta Nr. 66. Colectantă: D-şóra Minerva Ceontea Arad. Augustin Hamsea archimandrit Arad 5 cor. Vêd. Barbara Antonescu Arad 3 cor. Iuliu Herbai 3 cor. Aurelia Beleş Arad 2 cor. Minerva Ceontea 4 cor. Suma totală 17 cor.

Colecta Nr. 67 Colectantă: D-na Gabriela Ionescu Budapesta — Margareta Marcu 2 cor. Gabriela Ionescu 4 cor. Irina Reiter 2 cor. Suma totală 8 cor.

Colecta Nr. 68. Colectantă: D-şóra Alecsandrina Liuba, Maidan. Alesandrina Liuba Maidan 2 cor. Eugenia Iana 2 cor. Iosif Olariu învĕţător pens. 1 cor. Pavel Liuba, Savu, Ioachim Liuba, George Liuba, Iuliu Polgar, Pavel Bacila, George Liuba epitrop câte 1—1 cor. Iosif Liuba Grecu, Petru Miclea Uşurel, Georgea Miclea Pischiol, George Liuba Puşchi, Dionisiu Liuba, Georgiu Liuba petrar, Martin Cipu petrar, Iosif Liuba Marta, Dimitrie Gerga econom, Ioan Miclea, George Guga studenţî, câte 40—40 fil. Simion Sima Florin, Iosif Medi comerciant, Michail Auzolnt, câte 60—60 fil. Iancu Almagian, George Liuba Bugian câte 20 fil. Suma totală 17 cor 60 fil.

(Va urma.)

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 7 Maiŭ. In şedinţa de adî a delegaţiunei austriace ministrul de esterne *Goluchowski* a făcut espunerea sa asupra situaţiunei politice generale. Ministrul constată la început, că raporturile esterne ale monarchiei pot fi considerate de favorabile şi satisfăcĕtóre. *Tripla alianţă,* care espiră în Maiŭ 1903, e *în ajun de a-se reînoi.* Lipsită de orî-ce tendenţă agresivă, alianţa urmăresce scopurî mĕreţe pacînice. Ea însĕ nu eschide învoelile dintre singuraticele state pentru ocrotirea intereselor lor particulare. O dovadă spre acésta sunt relaţiile intime dintre Italia şi Francia, precum şi raporturile Austro-Ungariei faţă de Rusia. Din momentul, în care s'a putut constata în mod autoritativ, că nicî Austro-Ungaria, nicî Rusia nu urmăresc scopurî egoiste în Orientul european, a trebuit sĕ dispară şi neîncrederea, ce a domnit mulţî anî de-arêndul între cele două imperii. Goluchowski se referă apoi la succesul favorabil, ce l'au avut demersurile cabinetelor din Viena şi Petersburg faţă cu evenimentele din Peninsula balcanică şi accentuéză, că o adevĕrată liniştire în Balcanî se póte obţine numai prin reforme administrative conforme.

Vorbesce în mod elogios despre stările din *România* şi Grecia şi în fine se ocupă cu reînoirea tratatelor de comerciu.

Budapesta, 7 Maiŭ. Pe adî după amiadî era plănuită o conferenţă între Szell şi Koerber în cestiunea pactului. Conferenţa nu s'a ţinut însĕ din causă, că — dice-se — Szell era prea ocupat cu afacerile delegaţionale. *Koerber*, după-ce a fost primit într'o lungă audienţă de Majestatea Sa, *s'a reîntors la Viena.*

Viena, 7 Maiŭ. In cercurile politice de aicî domnesce părerea, că *afacerea pactului a ajuns într'un stadiu mai critic,* decum era în dilele din urmă. Sĕptĕmâna viitóre Koerber nu póte trata cu Szell, şi ast-fel *nu va primi invitarea lui Szell* de a merge la Budapesta. Coróna doresce, ca în cestiunea pactului sĕ se evite toţî paşii, carî ar provoca încurcăturî grave.

POSTA REDACŢIUNEI.

„In pădure“. — Nu corespunde. A întrat în coşul redacţional.

Pion. — Altfel ar trebui scrise amintirile, pentru a puté fi presentate publicului. Tot la coş!

*Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.***
*Redactor responsabil: **Traian H. Pop***

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov,

se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Scrierĭ literare pentru popor.

Diu trecutul Silvaniei Legendă de Victor Russu 2 cor. plus 10 b. porto.

Dinu Milian roman. Nenuica sfânt. de Const. Mille. Preţul 2 cor. plus 10 b porto.

Feciorul Popei. Facerea Joiţei. O dragoste a veacului. Roch a Catiţei. Amedeo Madini. Din viaţă tristă După natură. Bacalaureatul, de Const. Mille. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

Proba de foc comedie într'un act după A. Cotzebue, localisată de Irina Sonea n. Bogdan 30 b. plus 10 b. porto.

Dracul, novelă de V. R. *Buticescu.* Are tendinţa de-a combate credinţa deşértă. Preţul 20 b. (cu porto 25 b.)

Lira Bihorului, o carte cu povestirĭ istorice scrisă în versurĭ, de *Antoniu Pop.* Preţul 40 b. . . (cu porto 46 b.)

Părintele Nicolae, schiţă din viéţa preoţilor de *G. Simu.* Pr. 60 b. + 6 b. porto.)

Sfătuiri de aur séu **calea către fericire** pentru sătenii românĭ de tótă starea şi etatea. Cel mai acomodat premiu pentru pruncii dela şcólele confes. sătescĭ române, de Aron Boca Velchereanu. Cu suprefaţă de G. Simu. Preţul 60 banĭ o pl. 10 b. porto.

Cuvinte de aur seau **invĕţăturĭ înţelepte** date de un părinte fiului seu. Din operile lui I. H. Campe, tradus în limba română de Ioan Sonea preot gr. cat. în Seplac. Cu permisiunea prea Veneratului Ordinariat 1 cor. 60 b. plus 10 b. porto.

Săpătorul de banĭ, comediă în trei acte localisată de *A. Popp.* Se recomandă mai ales pentru cei ce vrĕu sĕ jóce teatrul. Preţul 24 b. . . . (prin postă 28 b.)

Viéţa după mórte, séu nemurirea sufletului, dedusă din misteriul fiinţei omenescĭ şi deşertăciunea celor trecĕtóre, de *I. P.* Ediţia II. Preţul cor. 1. (Cu posta cor. 1.10).

Poesii de *V. R. Buticescu.* Preţul era la început 2 cor. 40 b., acum numai cor. 1.20 (cu posta cor. 1.40)

Suspin şi zimbire, poesii şi prosă de *A. Pop.* Preţul 80 b. (cu porto 86 b.)

„Omul“, noţiunĭ din anatomie şi fisiologie şi regulĭ igienice pentru conservarea sănĕtăţii şi a corpului omenesc de George *Cătană* înv. Acésta carte servesce ca manual pentru anul al IV-lea al şcólei pop., pentru şcólele de repetiţiă şi pentru poporul nostru. Preţul 50 banĭ (pl. 5 b. por.)

Instrucţiunĭ populare despre *datorinţele şi drepturile purtătorului de dare* edate de Wilhelm Niemandz. Acéstă carta e un îndreptar de o trebuinţa nespus de mare pentru toţĭ câţĭ au afacerĭ cu dările. Preţul cor. 1.20 plus 10 banĭ porto.

Cartea Ilustrată pentru copii şi copile de George *Simu.* Acéstă broşură conţine **istoriore** şi poesii morale spre escitarea **gustului** de cetit la copii. Preţul 50 ban. (+ 56 b. p.)

Bocete adecă **Cântărĭ la morţĭ,** adunate de *I. Pop-Reteganul.* Preţul 80 banĭ (+ 10 b. p.)

Nu mĕ uita! Colecţiune de versurĭ pentru ocasiunĭ funebralĭ. Aranjată prin N. F. *Negruţiu.* Ediţ. IV. Preţul 50 banĭ. (+ 5 b. p.)

Trandafirĭ şi Viorele Poesii poporale culese şi ordinate de Ioan *Pop Reteganul* Ediţ. III. Preţul redus 60 banĭ (+ 10 b. p.

Versurĭ de dor, adunate din poeţii românĭ de *A.* Preţul 50 banĭ (+ 5 b. p.)

Doi prinşĭ în cursă, comediă într'un) act de A. Kellner localisată de I. Em. *Bobancu.* Preţul 24 banĭ (+ 3 b porto).

Dr. Ioaif Frapporti prelucrată de Ioan Papiu. Preţul 60 b. plus 10 b. porto.

„Consideraţiunĭ istorice asupra asociaţiunii popórelor şi aplicaţiunelor la *naţiunea nóstră“* de *Ioan Clinciu* profesor în Bucurescĭ. Preţul 2 cor. (+ 10 b. prt.)

Ţiganii, schiţă istorică, de *I. P. Reteganul.* Preţul 1 cor. (+10 b. p.)

Dilele lui Mesia (Ben Hur) de renumitul scritor *Lewis Valace.* Tomul I costă cor. 1·50 Tom II cor 1·40 (+ 30 b. porto de fiă care.)

Istoria lumii partea a III-a tălmăcită de preotul C. *Morariu,* după Dr. Th. B. Welter.

Taina norocului séu Povestea satului Nemernicenĭ de Tache *Brânduş.* Acésta carte e fórte potrivită pentru poporul nostru şi costă 1 cor. (+10 b. p.)

Balade poporale de Avram *Corcea* costă cor. 1.60 plus 10 b. porto. Pentru România 3 lei 20 b.

Banca de şcólă de I. *Dariu,* 30 b. plus 10 b. p.)

Disciplina în serviciul educaţiunii de I. *Dariu,* 40 b. (plus porto 10 b)

Idealul învĕţătorului român de *I. Dariu,* 40 b (plus porto 10 b.)

Tragedia Calvarului de abat. Henry Bolo traducere în românesce de membrii soc. de lect. „Inocenţiu M. Clain“ din (Blaşiu. Preţul 2 cor. pentru România. 3 lei plus 20 b. porto).

Lilice dela Pind, poesii macedonene-originale şi daco-române de P. *Vulcan,* cor. 2 (pl. porto 10 b.)

Cartea Sătenului, novele de Em. *Părăeanu* cor. 1 (pl. 5 b. por.)

„In vĕltóre“ novele şi impresii de *Vlăhuţă,* cor. 1·25 (porto 10 b.)

„Amicul tinerimei“, Anul I. foiă de cunoscinţe folositóre de prof. I. *Moisil,* legat în păreţĭ tarĭ costă 5 cor. (por. 20 b.)

Dietetica poporală, scrisă cu deosebită consideraţiune la modul de veţuire a ţeranului român, de *Simeon Stoica,* medic pensionat. Conţine vre-o 25 figurĭ în text. Se vinde acum în loc de cor. 1.60 cu 1 cor. + 10 b. porto)

Umbre şi luminĭ poesii de Em. *Părăeanu,* cor. 2·50 (porto 20 b.)

Cugete şi consideraţiunĭ din esperienţa vieţii lui Arghirobarb. Conţine 170 de sfaturĭ înţelepte, scóse din păţania vieţii. Preţul 20 b. (cu posta 24 b.

Pilde şi sfaturĭ pentru popor, de *Ioan Pop Reteganul.* Cartea conţine vre-o 24 descrierĭ carĭ cuprind diferite învĕţăturĭ pentru trebuinţele ţeranilor noştri. 50 b (+ 10 b. porto.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din viéţa Românilor bihorenĭ, de *L. Rudow-Suciu.* 148 pag. 8⁰. Preţul. 1 cor (+ 10 b. porto.)

Povestea despre prinţul Ahmed al Kamel séu Pribeagul îndrăgostit Tradusă de *Dr. T.* Preţul 60 b. (+ 6 b. porto.

Toaste pentru tot felul de persóne şi ocasiunĭ, de *Tit. V. Gheaja,* spiritual la instit. de corecţiune din Gherla. Pr. 40 b. cu posta 44 b.).

Buchetul, culegere de cântărĭ bĕtrânescĭ şi naţionale de I. Pop Reteganul. Preţul 50 b. (cu porto 56 b.)

Rîsete şi zîmbete, de *T. V. Gheaja,* cu 254 de anecdote. păcăliturĭ şi povestirĭ glumeţe. Preţul 60 b. (cu posta 70 b.)

125 chiuiturĭ de carĭ strigă feciorii în joc, de *I. P. Reteganul* Pr. 24 b. cu porto 30 b.

Nopţĭ de érnă novele pentru popor, de *George Simu.* Conţine novele cu tendinţe morale. Form. 4⁰ 250 pag. Preţul cor. 1.20 (cu posta cor. 1.30)

Opşagurĭ, cât cioplite cât pilite şi la lume împărţite, de *I. P. Reteganul.* Vre-o 60 de poesii glumeţe. Pr. 80 b. (+ p. 10 b.)

Schiţe din Italia de Teodor *Bulc,* Preţul 2 cor. (+ 20 b. porto).

Amintirĭ din Grecia de Teodor *Bulc;* preţul cor. 1.20 (plus 10 b. porto).

Poesii poporale despre Avram Iancu adunate şi publicate de Simeon Fl. *Marian* Preţul 1 cor. (+ 10 b. porto)

Musa Someşană, poesii poporale din jurul Năsĕudului, culese de *Iuliu Bognariu,* Preţul 50 b. (cu posta 56 b.)

Teoria dramei cu un tractat introductiv despre frumos şi artă de prof. Dr. Iosif *Blaga* Preţul coróne 3.60 (plus 30 b porto.)

„Pe pragul mormêntului,“ de preotul *G. Simu,* conţine versurĭ funebrale pentru popor şi pentru inteligenţĭ. Pr. 50 banĭ (+ 6 b. porto).

Abonamente

la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face orĭ şi când pe timp mai indelungat séu lunare.

Cursul la bursa din Viena.

Din 7 Maiu n. 1902

Renta ung. de aur 4%	120.50
Renta de coróne ung. 4% . . .	97.75
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	121.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%.	101.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	121.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.85
Bonurĭ rurale croate-slavone . . .	97.—
Impr. ung. cu premii	205.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin .	163.25
Renta de argint austr.	101.75
Renta de hârtie austr.	101.65
Renta de aur austr.	120.55
Losurĭ din 1860.	152.50
Acţii de-ale Băncei austro-ungară .	16 01
Acţii de-ale Băncei ung. de credit .	685.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit .	670.—
Napoleondorĭ	19 10
Mărcĭ imperiale germane . . .	117.42½
London vista	240.67½
Paris vista	95.52½
Rente austr. 4% de coróne . . .	99 65
Note italiene	93 50

Cursul pieţei Braşov.

Din 8 Maiu n. 1902.

Bancnota rom.	Cump. 18.98	Vênd.	19.02
Argint român.	„ 18.40	„	18.44
Napoleond'orĭ.	„ 19.—	„	19.10
Galbenĭ	„ 11.30	„	11.40
Ruble Rusescĭ	„ 126.—	„	127.—
Mărcĭ germane	„ 58.50	„	—.—
Lire turcescĭ	„ 10.72	„	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.—	„	101.—

Din causa mutării

sĕ vinde ieftin **4 holde** şi o **grădină mare** cu pomĭ roditorĭ, frumos cultivată în mărime de 771 stânjinĭ □. **Casă de locuit, grajd** etc. La posiţie sănĕtósă şi frumósă, pentru zidit vile fórte acomodată. **Conductă de apă** — Informaţiĭ se dau tot acolo de îngrijitorul.

— **Strada Ţînţaşilor nr 36/*a*.** —

(515,1-3)

De închiriat

dela St. Mihaiŭ 1902 în casele din Scheiŭ strada Catarinei nr. 30, posiţie sănĕtósă, fără prav, o

Locuinţă spre stradă,

cu 2 entreurĭ, care constă din 3 odăi, din care **2 cu parchete, bucătărie, pivniţă, pod** etc., **conduct de apă,** în bucătărie.

Informaţiĭ în aceeaşĭ casă, séu la d-nul **A. Hartl,** strada Hirscher nr. 19. (2—3.)

Sz. 3134—1902.
tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A fogarasi kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy Brenes George Sarica végrehajtatónak Rohat Ionescu végrehajtást szenvedő elleni 42 korona tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbiróság) területén lévő vajda teleki Récse határán fekvő a vajda teleki récsei 111 sz. tljkvben és időközben az 1304 tljkvben átirt:

220, 221	hrsz.	egész ingtlra	374 kor.		2503	hrsz.	egész	ingtlra	36 kor.
1236	„	„ „	14 „		3727	„	„	„	168 „
1928	„	„ „	31 „		3909	„	„	„	71 „
2098	„	„ „	19 „		3993	„	„	„	14 „
2102	„	„ „	08 „		4205	„	„	„	11 „
2109	„	„ „	10 „		4210	„	„	„	06 „
2151	„	„ „	18 „		4270	„	„	„	15 „
2164	„	„ „	09 „		5328	„	„	„	57 „
2915	„	„ „	11 „		1818/20	„	„	„	34 „
2959	„	„ „	16 „		4981/6	„	„	„	07 „
		Összesen							899 kor.

ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1902 évi Junius hó 20-ik napján délelőtt 9 órakor** Vajda teleki récsén megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1902 évi márczius hó 27-ik napján.

A. kir. járásbiróság mint tlkönyvi hatóság.

Schupiter,
kir. aljbiró.

(1 - 3.)

Sz. 900—1902.
tlkv.

Arverési hirdetményi kivonat.

A nagyajtai kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy az „Albina“ takarék és hitelintézet végrehajtatónak Szakács György előpataki lakos végrehajtást szenvedő elleni 3760 kor. tőkekövetelés és jár iránti végrehajtási ügyében a K.-Vásárhelyi kir. törvényszék (a nagyajtai kir. járásbiró-ág) területén lévő Előpatak község határában fekvő az álapatak előpataki 864 sz. tlkvben foglalt A † 1519/2 hrsz. ingatlanra 900 kor. 1601/4 hrsz ingatlanra 185 koronàban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1902 évi Junius hó 10-ik napján délelőtt 9 órakor** Előpatak község házánál megtartando nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozok tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpenzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezehez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 §-a értelmeben a bánatpenznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagy-ajtán, 1902 évi márczius hó 27-ik napján.

A kir. törvszék mint tlknyvi hatóság

Perényi Ferencz,
kir. albiró.

498.1—1.